

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzés**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.093/2019/4.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Kiss N. Csaba ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (cím3)

Az alperes jogi képviselője: dr. Cziráki Adorján jogtanácsos

I.r. felperesi beavatkozó: egyéb érdekelt1 (cím4)

I.r. felperesi beavatkozó képviselője: Dr. Kiss N. Csaba ügyvéd
(cím2)

II.r. felperesi beavatkozó: egyéb érdekelt2 (cím5.)

II.r. felperesi beavatkozó képviselője: Dr. Kiss N. Csaba ügyvéd
(cím2)

alperesi beavatkozó: Pest Megyei Kormányhivatal (cím6)

A per tárgya: bányatelek törlési eljárás során hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
10.K.27.007/2016/76. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

– a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.007/2016/80. számú végzésével kijavított 10.K.27.007/2016/76. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja,

– megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperesnek 70.000 (hetvenezer), az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

Ezen végzés ellen nincs helye további felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Miskolci Bányakapitányság az 1998. február hó 13. napján kelt 2994/1997. számú határozatával a egyéb érdekelt3-nek „egyéb1” elnevezésű zárt területen – a részben a felperes tulajdonában álló egyéb1 helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3 valamint a egyéb1 helyrajzi szám4, helyrajzi szám5, helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám8 helyrajzi számú ingatlanokon – kavics kutatására kutatási engedélyt adott és 2994/1997-2. számú határozatával a kutatási műszaki-üzemi tervet jóváhagyta, amely a kutatási terület délkeleti részén 18 db átlagosan 40 méter mély gépi kutató fúrás, valamint 50 mérési ponton geoelektromos szondázás elvégzését biztosította. A határozat előírta a fúrási terület rekultiválását, a tájrendezés elvégzését.

[2] Az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatósága 1998. május 29. napján kelt 987-4/98. számú határozatával a Fatesco Erdőbirtokossági Társulat kérésére a perbeli erdőrészeket is magába foglaló földrészlet véghasználatára (tarvágására) engedélyt adott. A határozat indokolásában szerepel, hogy a termelésből való kivonás kavicsbánya kialakítása és üzemeltetése céljából történik.

[3] A Miskolci Bányakapitányság a 2001. április 5-én jogerőre emelkedett 578/2001. számú határozatával a egyéb1 helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3 valamint a egyéb1 helyrajzi szám4, helyrajzi szám5, helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám8 helyrajzi számú ingatlanok területére „egyéb2” védnevű bányatelket alapított a egyéb érdekelt3 javára.

[4] A bányatelek jogosítottja kérelmére az I. fokú erdészeti hatóság a egyéb1 helyrajzi szám1, helyrajzi szám2 és helyrajzi szám3 helyrajzi számú erdőterületek tervezett igénybevételehez – kavicsbánya kialakításához – elvi hozzájárulását megadta 2001. október hó 2. napján kelt, 2170-2/2001. számú határozatával.

[5] A perrel érintett ingatlanokon a tarvágás megtörtént, a bányatelek jogosítottja kutatási engedély és műszaki-üzemi terv alapján kutató fúrásokat végzett, azonban bányanyitásra, feltárásra és kitermelésre vonatkozó műszaki-üzemi terv jóváhagyását nem kezdeményezte, ezért a Bányakapitányság a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Bt.) 26/A.§ (6) bekezdése alapján a 3266/1/2006. számú határozatával a bányavállalkozó bányászati jogát törölte.

[6] A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal pályázatot írt ki a bányászati jog új jogosítottjának kijelölésére, mely pályázat eredménytelenül zárult, így a bányakapitányság a bányatelket 622/4/2009. számú 2009. február hó 18. napján kelt határozatával törölte. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 1295/2/2011. számú végzésével a bányakapitányság 622/4/2009. számú határozatát megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el előírva, hogy a bányatelek törléséhez be kell szerezni a szakhatóságok állásfoglalását, a Bt. végrehajtására kiadott 203/1998. (XII. 19.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bt.vhr.) 1. számú mellékletében foglaltak szerint.

[7] A megismételt eljárásban az érintett szakhatóságok a bányatelek hivatalból törléséhez előírások nélkül hozzájárultak, a bányatelek törlését illetően semmilyen kizáró okot nem állapítottak meg, mivel a területen bányászati tevékenység nem kezdődött meg, a bányászattal összefüggő környezetkárosodásra nem került sor így a Miskolci Bányakapitányság 2011. december 14. napján kelt MBK/3745-12/2011. számú határozatával a bányatelket hivatalból törölte.

[8] Az elsőfokú határozattal szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő. Az alperes a másodfokú eljárásban megkereste a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központot, az Országos Környezetvédelmi Természetvédelmi- és Vízügyi Főfelügyelőséget, akik az elsőfokú szakhatósági állásfoglalást helyben hagyták. A másodfokú erdészeti hatóság szakhatósági állásfoglalásának beszerzésére azonban nem került sor. Ezt követően az alperes a 2012. július 5. napján kelt MBFH/88-13/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta megállapítva, hogy a bányatelek törlésével kapcsolatosan a felperes által felhozott indokok környezeti, illetve természetkárosítás nem állnak fenn, így a bányatelek törölhető.

[9] A felperes keresete alapján eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2013. május 15. napján kelt 14.K.26.812/2013/20. számú ítéletével az alperes 2012. július 5. napján kelt MBFH/88- 13/2012. számú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Rögzítette, hogy az eljárás során az erdőgazdasági szakértésben kompetenciával bíró Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Állami Erdészeti Szolgálat Központ szakhatósági állásfoglalásának beszerzésére nem került sor, mely eljárásjogi szabálysértésnek minősült. Az ítélet ezen túl érdemben is vizsgálta a döntést és kitért arra, hogy a Bt. vhr. 12. § (6) bekezdése szerint a bányatelek törlése csak akkor lehetséges, ha a bányászattal összefüggő környezetkárosodást felszámolták, ezt azonban a hatóság eltérő jogi álláspontja miatt nem vizsgálta. A Bt. 47. § rendelkezései szerint azonban a nyersanyagok kutatása is bányászati tevékenységnek minősül, így figyelemmel a becsatolt kutatási engedélyben és kutatási műszaki tervben előírt kötelezettségekre is, vizsgálni kell az elsőfokú hatóságnak az érintett szakhatóságok (környezetvédelmi, erdészeti, stb.) erre irányuló megkeresésével, hogy a kutatási tevékenység kapcsán mint bányászati tevékenységgel összefüggő környezetkárosodás bekövetkezett-e, illetőleg azt a bányavállalkozó felszámolta-e. A Bt. vhr. 1. sz. mellékletében feltüntetett szakhatóságokat célszerűen erre irányulóan kell megkeresni, szakhatósági állásfoglalásukat beszerezni.

[10] A megismételt eljárásban a Miskolci Bányakapitányság a 2014. december 11. napján kelt MBK/2081-22/2013. számú határozatával a bányatelket törölte. A felperesi fellebbezés folytán az alperes a 2015. január 19. napján kelt MBFH/2069-3/2014. számú végzésével az elsőfokú határozatot megsemmisítette és a bányakapitányságot új eljárás lefolytatására utasította.

[11] Az új eljárásban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal a 2015. május 04. napján kelt 135-10/2015. számú határozatával egyéb érdekelt³ részére az 578/2001. számú határozattal megállapított „egyéb²” védnevű bányatelket hivatalból lefolytatott megismételt eljárás során törölte. Az alperes a 2015. október 19. napján kelt MBFH/1440-17/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta, a fellebbezést pedig elutasította. Az indokolásában – hivatkozva a Bt. 26/B.§ (5) és a Vhr. 12.§ (6) bekezdéseire – rögzítette, hogy az elsőfokú hatóság a szakhatóságként közreműködő valamennyi érintett hatóságot megkereste, a szakhatóságoknak a bíróság

ítéletében megfogalmazott kérdést célzottan feltette, tehát a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 109.§ (4) bekezdésében előírtaknak megfelelően a bíróság ítéletében foglaltak szerint járt el. A Ket. 44.§ (1) bekezdése alapján nem volt lehetősége eltérni a szakhatóságok állásfoglalásától, azok szerint pedig a kutatási tevékenység vonatkozásában környezetkárosítás nem volt megállapítható. Figyelembe vette a tényállás tisztázása érdekében megtartott helyszíni szemlék jegyzőkönyveiben foglaltakat, továbbá az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság tájékoztatását. Kiemelte, hogy a környezetkárosodás törvényi meghatározása értelmében a környezeti elemben bekövetkező kedvezőtlen változásnak jelentősnek és mérhetőnek kell lennie. Mivel a bányászati tevékenység mértéke igen kis volumenű volt, az csak kis valószínűséggel okozhatott jelentős kedvezőtlen hatást a környezetben. A tevékenység végzése óta az első bányatelek törlési eljárásig több mint tíz év, a helyszíni szemlék időpontjáig ennél több idő telt el. Figyelemmel arra, hogy a területet több ízben elöntötte az ár, az esetlegesen bekövetkezett kedvezőtlen hatás a tevékenység óta eltelt rendkívül hosszú időre tekintettel már nem mérhető, következésképpen a környezetkárosodást konjunktív feltételek egyike bizonyosan nem áll fenn.

[12] Az alperes hangsúlyozta, hogy a bányatelek törlési eljárás során kizárólag a jogszerű kutatási tevékenységet vizsgálhatta és döntése szempontjából nem releváns, hogy a területen milyen egyéb, a kutatással esetleg összefüggésben lévő tevékenységet (kutatógödrök ásása, erdő tarvágás) végeztek és ezzel összefüggésben milyen környezetkárosodás keletkezett. Ezen túlmenően egy esetleges szabálytalan vagy jogosulatlan bányászati tevékenység tényállásának megállapítására a jogellenes tevékenység elkövetőjének felderítésére kizárólag külön eljárásban kerülhet sor. Egyebekben pedig – figyelemmel a Ket. 94/A.§ (2) bekezdésére – nem indítható a jogsértés megállapítására és bírság kiszabására eljárás, hiszen az elkövetéstől számított 5 év már eltelt.

A kereset és az ellenkérelem

[13] A felperes keresetében az alperesi első- és másodfokú határozatok a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a hatóságok nem tettek eleget a bíróság új eljárást elrendelő ítéletében foglaltaknak.

[14] Az alperes érdemi ellenkérelmében fenntartva a másodfokú határozatban foglaltakat kérte felperes keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását.

[15] Az I. és II. r. felperesi beavatkozók csatlakozva felpereshez szintén kérték az alperesi határozatnak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatására kötelezését, alperesnek perköltségben való marasztalásával egyetemben. A hivatkozásaik szerint a tényállás nincs kellő mértékben feltárva, a tarvágás körülményei nem kerültek megfelelően értékelésre.

[16] A közigazgatási eljárásban szakhatóságként eljáró alperesi beavatkozó csatlakozva az alpereshez kérte a felperes keresetének elutasítását perköltségben való marasztalás mellett, fenntartva szakhatósági álláspontját.

A jogerős ítélet

[17] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 10.K.27.007/2016/76. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy felperes már a megelőző bírósági eljárásban is sérelmezte tájsebként a tarvágás és egyéb körülményeket, valamint a Bt. 26/A.§ (4) bekezdésében foglaltakat, mellyel kapcsolatban az eljáró bíróság akként foglalt állást, hogy a megismételt eljárásban az alperesnek „célzottan” a bányavállalkozó által elvégzett kutatófúrásokat kell vizsgálat alá vonnia. Ennek megfelelően a per tárgyát a tarvágások nem képezték, képezhették, mivel azok nem tekinthetők olyan bányászati tevékenységnek, amely a bányavállalkozó kötelezésére adhatna alapot. A Bt. 49. § 4. pontja alapján pedig a tarvágás nem minősül bányászati tevékenységnek, így az azzal kapcsolatos felperesi sérelmek nem foghattak helyt.

[18] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az alperesi hatóságnak az eljárása során a bányagödröket sem kellett vizsgálnia, azonban a meghallgatott tanúk mindegyike arról adott számot, hogy ugyan bányagödröket ástak, azonban az ásást követően azokat visszatemették. Megállapította továbbá, hogy – figyelemmel a háromszori helyszíni eljárásra, illetve a szakhatóságok megkeresésére – az eljáró hatóságok a bíróság ítéletében rögzített kötelező iránymutatásnak eleget tettek, ezáltal vizsgálták, hogy a bányavállalkozó által elvégzett kutatófúrásokkal, mint bányászati tevékenységgel összefüggésben környezetkárosodás merült-e fel.

[19] A jogerős ítélet szerint a bíróság azon hatósági megállapítás vizsgálatát, mely szerint környezetkárosodás nem állapítható meg, szakértői feladatnak tekintette és felperes kérelmére egyéb érdekelt⁴ erdőgazdálkodási és élővilágvédelmi igazságügyi szakértőt vezetett be a perbe. A szakértő a kizárására vonatkozó indítványt elutasította és a szakértői vélemény alapján arra a megállapításra jutott, hogy az ingatlanon a korábbi kutatás és kutató fúrással összefüggő tevékenység nyomai csak mint a terepen található mélyedések találhatók meg. Az eltelt idő alatt több elöntés is érintette a területet, ami elmosta, kiegyenlítette a korábbi tevékenység nyomait. Az ingatlanon a bányatelek fektetés előtti faállomány maradványainak, tuskóinak, gyökereinek sarjai és talajban található magjaiból kihajtott egyedei találhatók, amiket az árterekre jellemző lágymagú és fás szárú bozótos vegetáció fog közre. A szukcessziós folyamat kezdeti stádiumának eredményeként helyenként a faegyedek kezdenek kinőni a cserje szintből. Az ingatlanon kutatófúrással összefüggésben környezetkárosítás nem következett be. A területen található vegetációs borítás mentén nem voltak már fellelhetőek a kutatófúrások nyomai, illetve ahol pedig nyomokat találtak, azokat pedig nem lehetett egyértelműen a kutatófúráshoz kötni.

[20] Az elsőfokú bíróság a felperes kifogásaira reagálva kifejtette, hogy a szakértői vélemény mellékletét képező helyszíni szemle jegyzőkönyvéből megállapítható, hogy a szakértő, I. r. felperesi beavatkozóval együtt vett részt a helyszíni szemlén és mivel nem sérelmezte a terület beazonosítását, így az ingatlan beazonosítása megfelelően megtörtént. Utalt arra, hogy a szakértői vélemény a közigazgatási eljárás során megkeresett szakhatósági állásfoglalásokkal és háromszori helyszíni eljárás eredményével azonos ténymegállapításokat tett, nem volt sem iratellenes, sem önmagával ellentétes, így az abban foglaltakat az ítélezésének alapjául elfogadta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] A jogerős határozattal szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet kérve, hogy a Kúria a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróságot

utasítsa új eljárásra, új határozat hozatalára, iránymutatásként előírva, hogy a perbeli bányatelek egészen addig nem törölhető, amíg a bányavállalkozó nem rendezi a bányászattal összefüggésben keletkezett kárt. A kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet iratellenes volt és a szakvéleményekkel szemben támasztott követelményeknek nem megfelelő igazságügyi szakértői véleményen alapult.

[22] A felperes álláspontja szerint az ingatlanon a tarvágás elvégzése bányászati tevékenységnek minősült, mivel az elengedhetetlen volt a nyersanyagkutatáshoz, így az ítélet ellentétes a Bt. 49. § 4. és 17. pontjával. A bányászati célból kivágott erdő, mint egyéb3 terület megsemmisülése tehát a bányászati tevékenységgel okozott kárnak tekinthető. Ezt azonban az elsőfokú bíróság téves jogszabály-értelmezése folytán nem vizsgálta.

[23] A felperes végül hivatkozott arra, hogy az alperesnek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 332. § (6) bekezdése alapján kötelessége lett volna perbe vonni az erdészeti szakhatóságot, akinek a perben részt venni szintén kötelessége lett volna. Az erdészeti szakhatóság perbeállításának hiányában pedig a felperesnek további alkotmányos jogai is sérültek.

[24] Az alperes a felülvizsgálati tárgyaláson a perbeli nyilatkozatait fenntartva a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A további peres felek a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tettek.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Pp. 275. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban bizonyítékok felülmérlegelésének, további bizonyításnak nincs helye.

[27] A jelen eljárással érintett közigazgatási határozat megismételt eljárásban született. A Ket. 109. § (4) bekezdése szerint a megismételt eljárásban a hatóság kötve van a bíróság ítéletének rendelkező részéhez és indokolásához is, az ilyen eljárásban hozott határozat jogszerűsége a következetes bírói gyakorlat szerint alapvetően attól függ, hogy a hatóság a megismételt eljárásban a bíróság előírásait megtartotta-e (Kfv.VI.37.576/2016/8.). A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 14.K.26.812/2013/20. számú ítéletében kifejtette, hogy a Bt. 47. § rendelkezései szerint a nyersanyagok kutatása is bányászati tevékenységnek minősül, így figyelemmel a becsatolt kutatási engedélyben és kutatási műszaki tervben előírt kötelezettségekre is, vizsgálni kell az elsőfokú hatóságnak az érintett szakhatóságok (környezetvédelmi, erdészeti, stb.) erre irányuló megkeresésével, hogy a kutatási tevékenység, mint bányászati tevékenység kapcsán környezetkárosodás bekövetkezett-e, illetőleg azt a bányavállalkozó felszámolta-e. A Bt. vhr. 1. sz. mellékletében feltüntetett szakhatóságokat célzottan erre irányulóan kell megkeresni, szakhatósági állásfoglalásukat beszerezni.

[28] Az alperes az eljárása során az előírt szakhatóságokat megkereste, továbbá a perben helyesen hivatkozott arra, hogy a szakhatóságok állásfoglalása alapján kellett a döntését meghoznia. A Ket. 44. § (9) bekezdése szerint a szakhatóság előzetes szakhatósági hozzájárulása, állásfoglalása és végzése ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg, így tehát az ott tett megállapítások az alperesi határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási perben vitathatók voltak.

[29] A felperes ezzel kapcsolatban a felülvizsgálati kérelmében lényeges eljárási szabálysértésként kérte értékelni, hogy nem került perbevonásra az erdészeti szakhatóság. A Pp. 332. § (6) bekezdése szerint ha a közigazgatási határozat meghozatalára szakhatósági állásfoglalás alapulvételével került sor, az alperes a szakhatóságot perbe hívhatja, amely a

perbehívást nem utasíthatja vissza. Ebből a rendelkezésből az következik, hogy az alperesnek nem kötelessége a szakhatóság perbevonása. A bíróság kötelezettsége is csak az ellenérdekű fél perbelépés lehetőségéről való értesítésre terjed ki a Pp. 332. § (5) bekezdése szerint, így az erdészeti szakhatóság perbenállásának elmaradása – a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben – nem valósított meg eljárási jogszabálysértést. Ahogyan azonban az már korábban kifejtésre került, mindez nem jelentheti azt, hogy a szakhatóság perbenállásának hiányában a felperes a szakhatóság eljárását és állásfoglalását ne kifogásolhatná. Ebben az esetben az alperesi hatóság döntésén múlik, hogy a szakhatóságot perbe hívja-e, vagy perbeli pozíciójából következően önállóan fejt ki az álláspontját a felperes ilyen irányú keresetével kapcsolatban.

[30] A felperes hivatkozásai szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 182. § rendelkezései szerint a kirendelt igazságügyi szakértő véleményre nem alapíthatta volna a tényállást. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 47. § (4) bekezdése szerint a szakvéleménynek tartalmaznia kell a leletet, a vizsgálat módszerének rövid ismertetését, a szakmai ténymegállapításokat, a szakértő véleményét, ha az ügyben korábban vizsgálat lefolytatására került sor és a kirendelés erre kiterjed, a korábbi vizsgálatra vonatkozó adatok és megállapítások értékelését, a módszertani levélre történő utalást, illetve a módszertani levélben foglaltaktól történő eltérés esetén ennek indokait és az arra való utalást, hogy az igazságügyi szakértő mely szakterületen jogosult szakvéleményt adni, illetve hogy az igazságügyi szakértő vagy más személy eseti szakértőként járt el. A perben becsatolt szakvélemény mindezen feltételeknek nem felelt meg.

[31] Másrészt a Kúria megállapította, hogy a perben készült szakvélemény rögzítette, hogy az ingatlanon a korábbi kutatás és kutató fúrással összefüggő tevékenység nyomai csak mint a terepen található mélyedések találhatók meg, ezzel szemben azonban például a körülbelül öt évvel korábban, 2013. november 12-én tartott helyszíni szemle megállapításai szerint a korábbi kutatás nyomai nem voltak láthatók. A felülvizsgált másodfokú alperesi határozat szintén azt tartalmazta, hogy az esetlegesen bekövetkezett kedvezőtlen hatás a tevékenység óta eltelt rendkívül hosszú időre tekintettel már nem mérhető. A Kúria megállapította, hogy az esetleges kutató fúrásos (bányászati tevékenységből eredő) nyomok – akár kismértékű – fellelhetősége ezekkel ellentétben áll. Ezen ellentmondás tisztázása az eljárásban nem történt meg, amely kérdésessé tette, hogy a szakértő és a hatóság által vizsgált terület megegyezett-e, a szakértő által talált mélyedések a kutatási tevékenységből kifolyólag, esetleg a 2013-as helyszíni szemlét követően keletkeztek. Ezen körülmények is szükségessé tették volna a szakértői vélemény – esetleges ismételt helyszíni szemle lefolytatása útján történő – kiegészítését.

[32] A felperes kifogásolta továbbá, hogy az ingatlanán végzett tarvágás érdemi értékelésére nem került sor.

[33] A Bt. 47. §-a szerint:

4. „Bányászat (bányászati tevékenység)”: ásványi nyersanyagok kutatása, feltárása és kitermelése, az e tevékenységek során keletkező hulladékok kezelése, valamint az ásványvagyon-gazdálkodás. Bányászati tevékenységnek minősül:

- a) a kitermelt ásványi nyersanyag helyben végzett előkészítése, osztályozása, a szénhidrogén-bányászatban elsődleges feldolgozása,
- b) a haszonanyagok helyben végzett készletezése,
- c) a bánya szüneteltetése, bezárása, a szénhidrogénmező felhagyása,
- d) a bányászati tevékenység befejezését követő tájrendezés,

- e) a szénhidrogén, valamint az energetikai és ipari eredetű szén-dioxid tárolására alkalmas földtani szerkezetek kutatása, tárolásra történő kialakítása, igénybevétele és bezárása,
- f) a geotermikus energia kutatása, kinyerése és hasznosítása, továbbá
- g) az a)-f) pontokban meghatározott tevékenységek során keletkezett hulladék kezelése.

17. „Kutatás”: olyan földtani (geológiai, geofizikai, geokémiai) és mérnöki módszerekkel végzett bányászati tevékenység, amelynek célja:

- a) az ásványi nyersanyagok lelőhelyének felfedezése,
- b) a felfedezett ásványi nyersanyag lelőhely lehatárolása és mennyiségi, minőségi megismerése, továbbá
- c) a geotermikus energia földkéregbeli viszonyainak megismerése, valamint
- d) a földtani szerkezetek megismerése szénhidrogén, valamint energetikai és ipari eredetű szén-dioxid felszín alatti tárolására való alkalmasság szempontjából.

[34] Ebből következően amennyiben a tarvágás a kutatáshoz kapcsolódott, úgy az bányászati tevékenységnek minősült. A hatályon kívül helyező és új eljárást elrendelő 14.K.26.812/2013/20. számú ítéletben foglaltak szerint pedig minden kutatási tevékenységgel, mint bányászati tevékenységgel összefüggő környezeti károsodást fel kellett deríteni (ítélet 6. oldal utolsó bekezdés). Éppen ennek érdekében írta elő a bíróság az erdészeti hatóság megkeresését is. A Bt. 26/B. § (5) bekezdése és a Bt. vhr. 12. § (6) bekezdésének a célja ugyanis bányatelek ilyenkénti használatával, azaz a bányászati tevékenységgel okozott károk teljes felmérése, illetve reparálása. Megjegyzendő továbbá, hogy a Miskolci Bányakapitányság 2994/1997. számú határozata előírta a fúrási terület rekultiválását, a tájrendezés elvégzését. Mindezt amennyiben a területen végzett tarvágás a kutatási tevékenységgel összefüggésben történt, azt ebben az eljárásban értékelni szükséges. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a felperes tarvágással kapcsolatos hivatkozásait nem tekintette az eljárás részének.

[35] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. Az új eljárásban a felperes keresetében foglaltakra tekintettel vizsgálni szükséges, hogy minden kutatási tevékenységgel, mint bányászati tevékenységgel összefüggő környezeti károsodás felderítése megtörtént-e. Ennek során a bíróságnak vizsgálnia szükséges, hogy a területen végzett tarvágást mikor, ki és milyen okból végezte el, az így a bányászati tevékenységgel összefüggésbe hozható volt-e. A Kúria ezzel kapcsolatosan utal arra, hogy a periratok között eltérő megállapítások találhatók, azonban tényként rögzíthető, hogy az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatósága 987-4/98. számú, tarvágásra engedélyt adó határozata szerint a termelésből való kivonás kavicsbánya kialakítása és üzemeltetése céljából történik, míg a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal 2015. június 10-i BOG/01/1236-6/2015. számú feljegyzése szerint a faállomány tarvágásának engedélyezésére nem az erdő bányászati célú igénybevétele miatt, hanem a kilopottságuk okán engedélyezett üzemtervtől eltérő tevékenységként került sor. Amennyiben tehát az elsőfokú bíróság megállapítja, hogy a tarvágás, így az ingatlant fedő élővilág átalakulása a bányászati tevékenységgel összefüggően történt, úgy az azzal okozott károk felméréséig, reparálásáig nincs mód a bányatelek törlésére. Amennyiben azonban a lefolytatandó bizonyítás eredményeképp az állapítható meg, hogy a tarvágás mégsem a bányászati tevékenységgel összefüggésben történt, úgy a felperes erre épített érvelése a perben nem bír relevanciával.

[36] A megismételt eljárásban a felperesi ingatlant érintő kutatási nyomokkal kapcsolatosan az elsőfokú bíróságnak a tényállást tisztázni kell, ennek keretében a már kifejtettek szerint a szakvélemény kiegészítésére, szükség esetén más szakértő kirendelésére

kell, hogy sor kerüljön. A jelenleg rendelkezésre álló adatokból nem egyértelmű ugyanis, hogy a felperesi ingatlanon található-e felszínváltozás, amennyiben igen, úgy az bányászati tevékenységből származik-e. Ebben a körben össze kell vetni a korábbi eljárásban tapasztaltakat az ingatlan jelenlegi állapotával. A felperest fel kell hívni továbbá arra, hogy az ingatlanán egyértelműen határozza meg, hogy mely pontokon állítja a kutatási nyomok (gödörök) fellelhetőségét annak érdekében, hogy azokkal kapcsolatosan a bizonyítékok összevetése, a szakértői vizsgálat megtörténhessen. A beszerzendő szakvéleménynek mind formai, mind tartalmi szempontból teljesnek kell lennie.

[37] A megismételt eljárásban az alperesnek lehetősége van az eljárás szakhatóságok perbe hívására, akik ebben az esetben a perbe hívást nem utasíthatják vissza.

Záró rész

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[39] A Kúria a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét a Pp. 275. § (5) bekezdése szerint megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[40] A további felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. február 25.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő